

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В ПРОЦЕСІ ЇХ РЕІНТЕГРАЦІЇ У ЦИВІЛЬНЕ ЖИТТЯ

Довгалюк Діана

Сучасні умови розвитку українського суспільства, зумовлені збройною агресією, актуалізують проблему ефективної реінтеграції ветеранів війни у цивільне життя. Повернення до мирного середовища супроводжується низкою труднощів соціального, психологічного, економічного та правового характеру, що потребує комплексної підтримки з боку держави та фахівців соціальної сфери. Соціальний супровід виступає одним із ключових інструментів підтримки ветеранів війни. Він передбачає системну діяльність, спрямовану на подолання життєвих труднощів, відновлення соціальних зв'язків, адаптацію до нових умов життя та забезпечення доступу до необхідних послуг. Проблемою залишається недостатня координація між різними суб'єктами соціальної роботи, а також обмеженість ресурсів. Крім того, існує потреба у підвищенні кваліфікації фахівців, які здійснюють соціальний супровід ветеранів війни, зокрема у сфері роботи з травматичним досвідом [1–3].

Мета публікації – розкрити особливості соціального супроводу ветеранів у процесі їх інтеграції у цивільне життя.

Законодавство щодо соціального супроводу ветеранів включає закони України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про соціальні послуги», а також підзаконні акти й державні програми тощо. Особливістю соціального супроводу ветеранів війни є його міждисциплінарний характер. У процесі роботи залучаються фахівці різних галузей: соціальні працівники, психологи, медичні працівники, юристи, кар'єрні консультанти. Такий підхід дозволяє врахувати індивідуальні потреби кожного ветерана та забезпечити комплексну підтримку. Серед основних напрямів соціального супроводу ветеранів війни можна виділити: психологічну підтримку та реабілітацію; сприяння у працевлаштуванні та професійній адаптації; допомогу в оформленні соціальних гарантій і пільг; підтримку у вирішенні житлових питань; роботу з членами сімей ветеранів.

Ефективний соціальний супровід ветеранів війни має базуватися на принципах комплексності, міждисциплінарності, клієнтоорієнтованості та активної участі громади. Особливого значення набуває індивідуальний підхід, який передбачає розробку персоналізованих програм підтримки з урахуванням потреб, ресурсів і життєвого досвіду ветерана. Для кожного ветерана розробляється індивідуальний план, який враховує його життєву ситуацію, стан здоров'я, рівень соціальної адаптації та потреби. Оптимальність такого підходу значною мірою залежить від рівня взаємодії між установами та організаціями, що надають соціальні послуги.

У соціальному супроводі ветеранів застосовують кілька підходів: біопсихосоціальний, травмоорієнтований, екологічний і теорію соціальної підтримки. Вони враховують вплив фізичних, психологічних і соціальних чинників, бойового досвіду, ролі громади та важливість соціальних зв'язків у подоланні криз.

Соціальні проблеми ветеранів війни мають комплексний характер і охоплюють психоемоційні труднощі, проблеми працевлаштування, порушення сімейних відносин та обмежений доступ до ресурсів. Це зумовлює необхідність застосування інтегративних технологій соціальної роботи, зокрема кейсменеджменту, який забезпечує планування, координацію та моніторинг соціального супроводу. Таким чином, соціальний супровід ветеранів війни є важливим механізмом їх успішної реінтеграції у цивільне життя. Його ефективність залежить від комплексності підходу, індивідуалізації послуг та налагодженої міжвідомчої взаємодії. Подальші дослідження мають бути спрямовані на вдосконалення моделей соціального супроводу та впровадження інноваційних практик підтримки ветеранів.

Список використаних джерел

1. Джус О., Беспалько А., Кравець Д. Соціальний супровід військовослужбовців та членів їхніх сімей в умовах правового режиму воєнного стану. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Військово спеціальні науки*, 2023. №56(4), с. 41-45.
2. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
3. Колосок А., Цимбалюк І. Соціальний захист ветеранів війни. *Ввічливість. Humanitas*, 2024. № 3, С. 187-196.